

De loonkloof tussen vrouwen en mannen

Cijfers en wijzigingen in de methodologie 2019

23 oktober 2019

1. De nieuwe loonkloofcijfers

Vrouwen verdienen in 2017 gemiddeld 9,6% minder dan mannen. Als er geen correctie wordt gemaakt voor de verschillen in gemiddelde arbeidsduur – het feit dat veel meer vrouwen parttime werken dan mannen – dan loopt de loonkloof op tot 23,7%.

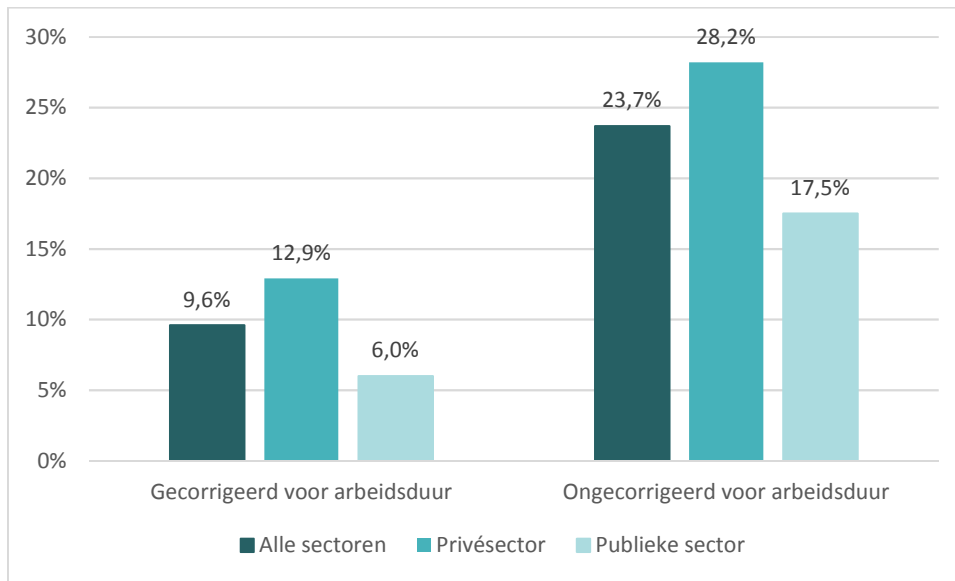
Tot dusver een bekende mededeling. Sinds 2007 publiceert het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen jaarlijks loonkloofcijfers in samenwerking met de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO), Statbel (AD Statistiek - Statistics Belgium) en het Federaal Planbureau. Al die tijd bleef de methodologie omzeggens ongewijzigd. Goede statistieken zijn betrouwbaar en duurzaam. Dat neemt niet weg dat ze van tijd tot tijd aan een grondige evaluatie onderworpen moeten worden. Idealiter gaat het immers om de best mogelijke cijfers. In 2017 werden de belangrijkste bronnen van de loonkloofrapportages, de Enquête naar de Structuur en de Verdeling van de Lonen (SES) en de RSZ-databanken aan een grondige herstructurering onderworpen. In de cijfers zou er daardoor onvermijdelijk een breuk optreden: de loonkloofcijfers vanaf 2017 zouden niet volledig vergelijkbaar zijn met die van ervoor. De integratie van de databanken met gegevens van de sociale zekerheid was een uitstekende gelegenheid om de merites van deze bron te onderzoeken en tegelijk ook de eigen berekeningen opnieuw onder de loep te nemen.

In deze publicatie worden eerst de nieuwe loonkloofcijfers gepresenteerd en toegelicht. Vervolgens worden de wijzigingen in de methodologie uitgelegd.

1.1 Algemene indicatoren

In grafiek 1 worden de algemene loonkloofcijfers gegeven over alle sectoren heen. Zoals vermeld, gaat het om een kloof van 9,6%, gecorrigeerd voor arbeidsduur en 23,7% zonder die correctie. In de privésector is de loonkloof een stuk groter dan in de publieke sector. Ze bedraagt er gecorrigeerd voor arbeidsduur 12,9%. Ongecorrigeerd loopt ze op tot 28,2%. Ook in de publieke sector bestaat een loonkloof, namelijk 6,0% gecorrigeerd voor arbeidsduur en 17,5% ongecorrigeerd.

Grafiek 1: De loonkloof in brutojaarlonen in alle sectoren, de privésector en de publieke sector, gecorrigeerd en ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

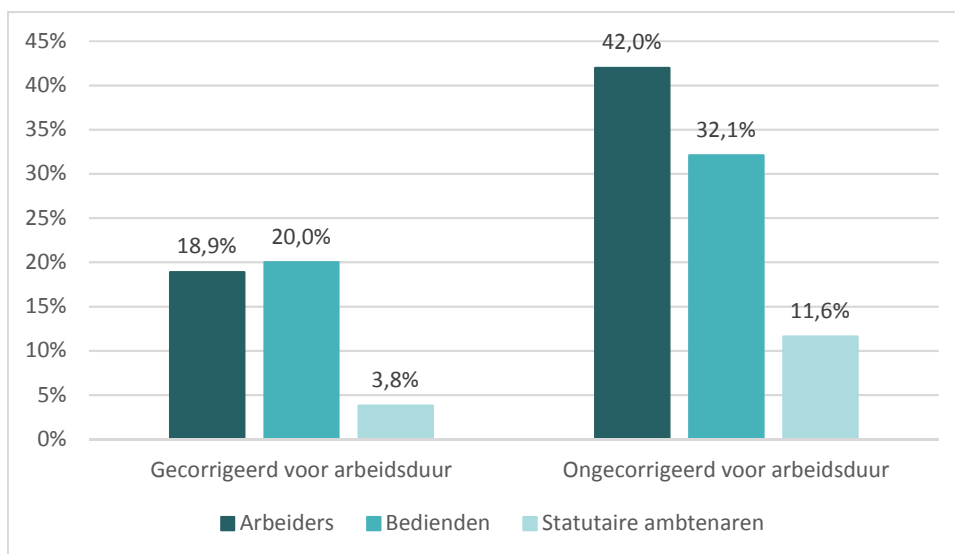

Bron: RSZ (berekening IGVM)

1.2 De loonkloof naar statuut

De RSZ-cijfers laten ook een makkelijk onderscheid toe naar statuut. Grafiek 2 geeft de cijfers weer voor arbeiders, bedienden en statutaire ambtenaren. Mensen die voor overheid werken met een arbeidscontract, vallen hier onder arbeiders of bedienden. Wanneer de correctie voor arbeidsduur gemaakt wordt, bedraagt de loonkloof tussen vrouwen en mannen bij arbeiders 18,9%, bij bedienden 20,0% en bij statutaire ambtenaren 3,8%. Als de correctie voor arbeidsduur achterwege wordt gelaten, wordt de loonkloof bij arbeiders meer dan twee keer zo groot. Ze bedraagt dan 42,0%. Bij bedienden is dat 32,1%. Bij vastbenoemde ambtenaren 11,6%.

Grafiek 2: De loonkloof in brutojaarlonen bij arbeiders, bedienden en statutaire ambtenaren, gecorrigeerd en ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

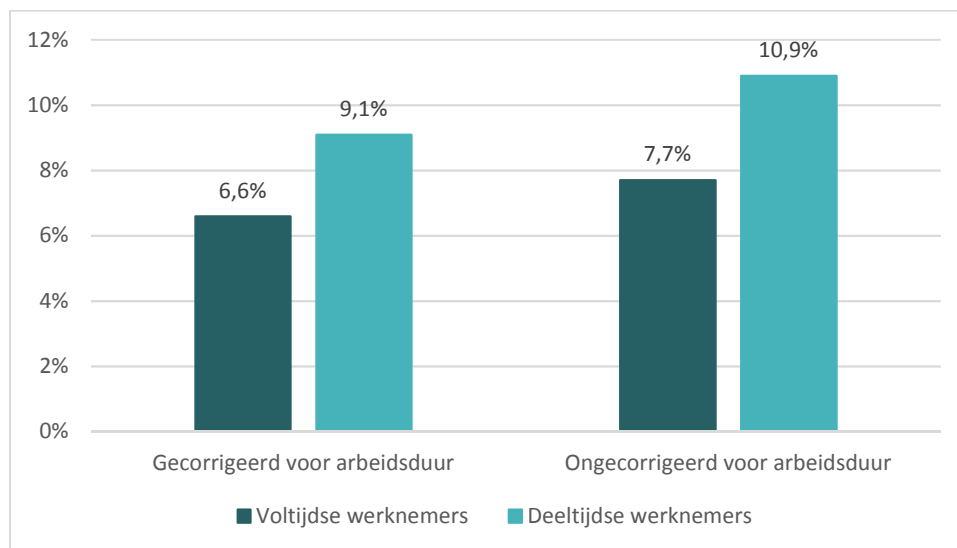
Bron: RSZ (berekening IGVM)

Als de loonkloofcijfers die gecorrigeerd zijn voor arbeidsduur en de loonkloofcijfers die niet gecorrigeerd zijn ver uit elkaar liggen, wijst dat op een groot verschil tussen vrouwen en mannen in parttime werk. Dat is duidelijk veel meer algemeen bij arbeidsters dan bij arbeiders. Daardoor wordt de kloof in wat ze gemiddeld op een jaar verdienen zo groot.

1.3 Deeltijdse en voltijdse werknemers

De loonkloof wordt een stuk kleiner wanneer voltijdse werknemers met elkaar worden vergeleken, maar dan nog bedraagt ze 6,6% gecorrigeerd voor arbeidsduur en 7,7% ongecorrigeerd. Bij deeltijds werkende vrouwen en mannen liggen de lonen verder uit elkaar: bij hen bedraagt de loonkloof gecorrigeerd 9,1% en ongecorrigeerd 10,9%. Met andere woorden, op een jaar verdienen deeltijds werkende vrouwen gemiddeld 10,9% minder dan deeltijds werkende mannen. Wordt het aantal betaalde werkuren gelijk getrokken, dan nog blijft er een kloof over van 9,1%.

Grafiek 3: De loonkloof in brutojaarlonen bij voltijdse en deeltijdse werknemers, gecorrigeerd en ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

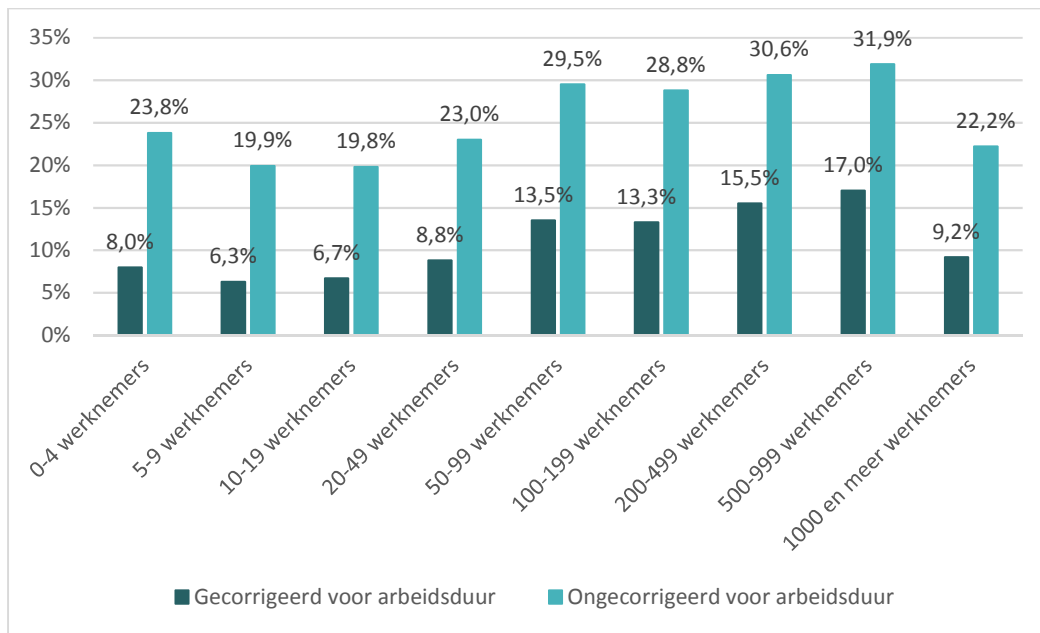
Bron: RSZ (berekening IGVM)

Er blijft dus nog een verschil bestaan in de loonkloofcijfers voor en na correctie, wanneer de vergelijking gemaakt wordt binnen één arbeidsregime. Dat komt doordat voltijdse werkende mannen gemiddeld iets meer dagen werken dan voltijds werkende vrouwen. Hetzelfde geldt voor deeltijds werkende vrouwen en mannen. De verschillen in gemiddelde arbeidsduur binnen de arbeidsregimes zijn relatief klein.

1.4 De loonkloof naar ondernemingsgrootte

De RSZ-cijfers zijn vrij gedetailleerd naar ondernemingsgrootte. Er worden negen klassen onderscheiden gaande van 0 tot 4 werknemers tot 1000 en meer werknemers. De loonkloof is het kleinst in ondernemingen met 5 à 19 werknemers en het grootst in ondernemingen met 500 à 999 werknemers. In heel grote ondernemingen wordt de loonkloof opnieuw kleiner.

Grafiek 4: De loonkloof in brutojaarlonen naar ondernemingsgrootte (2017)

Bron: RSZ (berekening IGVM)

1.5 De loonkloof naar sector

Er bestaan grote verschillen tussen de loonkloofcijfers van de verschillende economische sectoren. De RSZ-cijfers laten toe om een indeling te maken in 21 grote sectoren, de zogenaamde NACE-sectie 1-digit, en een fijnere indeling in een 100-tal economische activiteiten, de NACE-sectie 2-digits. De tabellen met de loonkloofcijfers voor de beide indelingen zijn opgenomen in bijlage.

De grootste loonkloof is terug te vinden in de luchtvaartsector. De loonkloof bedraagt daar 45,5% als er gecorrigeerd wordt voor arbeidsduur. Zonder die correctie loopt ze zelfs op tot 52,8%. De tweede grootste loonkloof is terug te vinden bij de veterinaire diensten, waar mannen gemiddeld 26,3% meer verdienen met correctie voor arbeidsduur en 38,0% meer, zonder die correctie.

In enkele sectoren bestaat er een negatieve loonkloof. Dat wil zeggen dat vrouwen daar gemiddeld meer verdienen dan mannen. Dat fenomeen is vooral terug te vinden in sectoren waar er een sterk overwicht is van mannen in de lagere, minder goed betaalde functies.

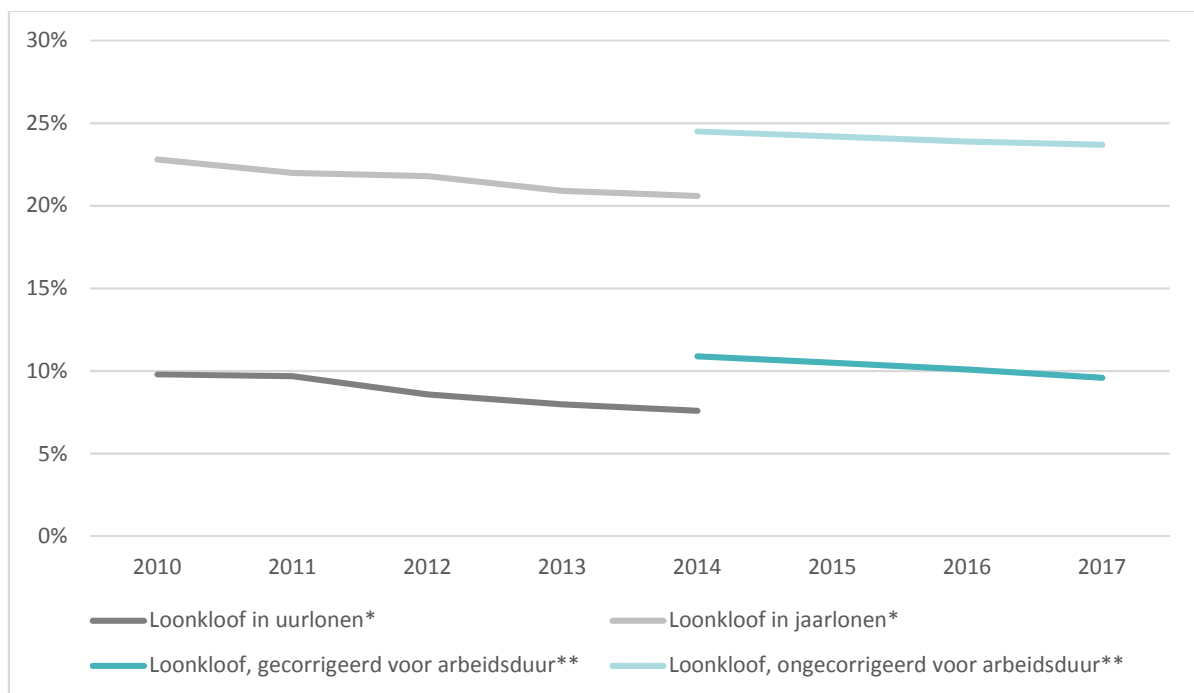
Er bestaan erg grote verschillen tussen de economische sectoren in de loonkloofcijfers, zowel in de omvang, als in het effect van het corrigeren voor arbeidsduur. In de sector van de diensten in verband met gebouwen en landschapsverzorging bedraagt de ongecorrigeerde loonkloof 43,1%. Wanneer er gecorrigeerd wordt voor arbeidsduur, daalt ze aanzienlijk, maar er blijft nog een loonkloof over van 21,6%. In de sector van de vervaardiging van tabaksproducten is er een gelijkaardig patroon: de ongecorrigeerde loonkloof van 40,5% daalt er tot 23,1%, wanneer er gecorrigeerd wordt voor arbeidsduur. In sommige sectoren verdwijnt de loonkloof grotendeels na correctie voor arbeidsduur. Dat is bijvoorbeeld het geval in de groot- en detailhandel en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen. Vrouwen verdienen daar gemiddeld per jaar 11,4% minder dan mannen, maar wanneer er gecorrigeerd wordt voor arbeidsduur bedraagt de loonkloof daar slechts 0,9%.

Voor de sectoren met minder dan 250 voltijdse equivalente vrouwen of mannen werden de cijfers niet opgenomen in de tabel, omdat ze onvoldoende betrouwbaar zijn.

2. Een breuk in de cijfers

De databanken van de RSZ werden eveneens voor de voorgaande jaren geïntegreerd, zodat kan worden teruggegaan in de cijfers tot 2014, het jaar waarop de vorige loonkloofrapport betrekking had. Grafiek 5 geeft de loonkloofcijfers weer voor de nieuwe en de oude methodologie voor de periodes 2010 t.e.m. 2014 en 2014 t.e.m. 2017.

Grafiek 5: De evolutie in de loonkloof (2010-2014 en 2014-2017)

*Bronnen: Federaal Planbureau en Statbel, Enquête naar de Structuur en de Verdeling van de Lonen

**Bron: RSZ (berekening IGVM)

De loonkloofcijfers vallen met de nieuwe methodologie een stuk hoger uit. Als we voor 2014 de cijfers vergelijken, ligt de loonkloof gecorrigeerd voor arbeidsduur 3,3 procentpunt hoger dan de vergelijkbare loonkloof op basis van uurlonen. Ongecorrigeerd is het verschil in de loonkloof in brutojaarlonen 3,9 procentpunt. De evolutie in de cijfers vertoont wel een gelijkaardige licht dalende trend over de jaren.

De wijzigingen in de methodologie worden hieronder in detail besproken. De verschuivingen in de indicatoren hangen samen met twee zaken: het feit dat er niet meer met een steekproef wordt gewerkt, maar met volledige gegevens en het feit dat de correctie voor verschillen in gemiddelde arbeidsduur niet meer gemaakt wordt via een berekening van uurlonen, maar via voltijdse equivalenten.

3. Waarom een nieuwe methodologie?

Tot nu toe was de voornaamste bron voor de loonkloofcijfers de Enquête naar de Structuur en de Verdeling van de Lonen van Statbel. Dat is een degelijke en betrouwbare enquête die jaarlijks wordt afgenomen bij ondernemingen met tien of meer werknemers in de industrie en marktdiensten. Om de vier jaar worden ook het onderwijs, de gezondheidszorg en de socio-culturele sector in de enquête opgenomen. De ondernemingen met minder dan tien werknemers en de overheidsadministratie maken nooit deel uit van de enquête. Om toch een loonkloof te kunnen geven over alle sectoren en bedrijfsgroottes heen, maakte het Federaal Planbureau schattingen voor ontbrekende sectoren en kleine ondernemingen op basis van RSZ-gegevens, vertrekkende van de resultaten van de enquête.

Met de integratie van de RSZ-databanken komen er volledige, administratieve gegevens ter beschikking. In principe zijn die te verkiezen boven enquêtegegevens. Bovendien hebben ze het voordeel sneller beschikbaar te zijn.

3.1 Kenmerken van de RSZ-gegevens

De RSZ-databanken worden samengesteld op basis van informatie die relevant is voor de sociale zekerheid. Het grote voordeel is dat nagenoeg alle werknemers, met inbegrip van de statutaire ambtenaren, erin opgenomen zijn. De gegevens zijn volledig en erg betrouwbaar. Het nadeel is dat er een aantal gegevens ontbreken die in de vroegere loonkloofrapportages werden gebruikt. Indicatoren die niet berekend kunnen worden op basis van de RSZ-databanken zijn de loonkloof naar opleidingsniveau, gezinssituatie, burgerlijke staat en beroepscategorie. Een decompositie maken is niet mogelijk op basis van de geaggregeerde RSZ-gegevens. Op zich gaat het om indicatoren waarvan na jaren monitoring gesteld kan worden dat ze weinig evolueren in de tijd. Als ze niet meer alle jaren berekend worden, hoeft dat geen onoverkomelijk obstakel te vormen.

De RSZ-loongegevens worden in hun verschillende componenten gegeven: gewone lonen, verbrekingsvergoedingen, wachtlonen en forfaitaire lonen. In principe wordt de loonkloof zo bruto mogelijk berekend met inbegrip van alle mogelijke vormen van verloningen. In de praktijk zijn hier een aantal beperkingen bij. Voor een aantal aspecten kunnen er immers problematische vertekeningen optreden. Ontslagvergoedingen kunnen voor grote uitschieters zorgen in de cijfers voor de jaren met grote collectieve ontslagen, zeker wanneer er binnen sectoren wordt gerekend. Daarom worden ze beter niet in de berekening van de loonkloofcijfers opgenomen. Voor de lonen van de arbeiders wordt er een correctie gemaakt, omdat hun enkelvoudig vakantiegeld niet in de loongegevens is opgenomen. De premies, ten slotte, worden eveneens buiten beschouwing gelaten, omdat ze niet voor alle werknemers op eenzelfde manier in de data zitten. Soms worden eindejaarspremie's en vakantiegelden via fondsen betaald, waardoor ze soms moeilijk zijn toe te kennen aan specifieke sectoren en werknemers. In de vroegere methodologie sloot Statbel eveneens de verbrekingsvergoeding uit bij de berekening van het loon, maar nam naast de gewone bezoldiging, het forfaitloon en het wachtloon, wel de premies op.

Het opnemen van de wachtlonen kan de loonkloof in bepaalde sectoren doen dalen. Wachtvergoedingen zijn de vergoedingen die chauffeurs krijgen voor de tijd dat ze moeten wachten terwijl hun vrachtwagen geladen of gelost worden. De wachtvergoedingen voor chauffeurs uit de transportsector liggen een stuk lager dan de uurlonen wanneer ze effectief aan het rijden zijn. Omdat de chauffeurs meestal mannen zijn, maakt dit de loonkloof erg klein en soms negatief, wanneer er gecorrigeerd wordt voor arbeidsduur.

De extralegale voordelen zitten vaak niet in de RSZ-gegevens. Voor enkele worden er solidariteitsbijdragen betaald. Soms zijn die op niveau van de werkgever, zoals bij de 2^e pijler pensioensbijdragen. Bedrijfswagens worden eveneens belast op niveau van de onderneming en niet op niveau van de werknemer die het voordeel geniet.

3.2 Aantal arbeidsplaatsen en voltijdse equivalenten

Behalve loongegevens, bevatten de RSZ-cijfers ook kwartaalcijfers voor het aantal arbeidsplaatsen en voltijdse equivalenten. De gemiddelde brutojaarlonen worden berekend door het totaal aan uitbetaalde lonen aan vrouwen en mannen te delen door het aantal werkende vrouwen en mannen. Om te corrigeren voor arbeidsduur wordt de deler vervangen voltijdse equivalenten.

Kwartaalcijfers zijn de tewerkstellingscijfers op de laatste dag van een kwartaal. Voor het aantal arbeidsplaatsen worden kwartaalgemiddelden berekend. Het laatste kwartaal van het voorgaande jaar en het laatste kwartaal van het lopende jaar tellen hierin elk voor de helft mee. Werken met kwartaalgemiddelden is op zich betrouwbaar en het is de best mogelijke benadering van de werkelijkheid. De meeste sectoren hebben ook een vrij stabiele tewerkstelling. Voor sectoren met een structurele groei of daling in aantal werknemers is het opnemen van het laatste kwartaal van het voorgaande jaar wel belangrijk. Het cijfer is alleen problematisch als er veel gelegenheidstewerkstelling is op piekmomenten die niet noodzakelijk samenvallen met de momentopnamen (de laatste dag van het kwartaal) en bij veel verloop. Gelegenheidsarbeid blijkt vooral in de landbouwsector en de horeca grote fluctuaties met zich mee te brengen. Om dit te vermijden wordt gelegenheidsarbeid buiten beschouwing gelaten.

De landbouw is voor de loonkloof sowieso een wat aparte sector. De meeste arbeid gebeurt er in een zelfstandige statuut. Loonarbeid is op zich al een de uitzondering. Van de loonarbeid is drie vierde gelegenheidsarbeid, vaak met buitenlandse arbeiders, zoals voor de fruitpluk. Zij krijgen in de RSZ-cijfers een forfaitair loon dat artificieel laag ligt, omdat deze mensen vaak niet geïnteresseerd zijn in het opbouwen van sociale zekerheidsrechten in België. De loonkloof voor de landbouwsector is daarom niet altijd betrouwbaar of makkelijk te interpreteren. Voor de horeca is er een gelijkaardig probleem met gelegenheidswerkers en flexijobs. Het is dus beter de berekeningen te maken zonder de gelegenheidswerkers. Gelegenheidswerknemers is geen synoniem voor interim-arbeid. Die is wel opgenomen in de berekening van de loonkloofcijfers.

De vroegere berekening van de loonkloof op basis van bruto-uurlonen wordt vervangen door een berekening op basis van de brutojaarlonen, gecorrigeerd voor arbeidsduur. Voor wat de indicator beoogt, is dat een correctere weergave. De correctie voor arbeidsduur is gebaseerd op RSZ-gegevens over voltijdse equivalenten, dat wil zeggen reële arbeidsprestaties. De berekening van arbeidsuren brengt altijd een zekere vertekening met zich mee, zeker in de publieke sector. De verschillende manieren om voor de onderwijssector de arbeidsuren te corrigeren, zijn weinig bevredigend gebleken. In de voltijdse equivalenten zitten correcties voor geen volledige trimester aan het werk geweest zijn, voor deeltijdse werk en voor periodes van afwezigheid die niet gedekt zijn door een loon. Iemand die aan het werk is, telt als 1 arbeidsplaats, maar telt slechts als 1 voltijdse equivalent als die persoon effectief zoveel gewerkt heeft als in die bepaalde sector geldt als een voltijdse betrekking. Heeft die werknemer maar halftijds gewerkt, telt die als 0,5 voltijdse equivalenten. Als die veel betaalde uren heeft gewerkt, kan die persoon als meer dan 1 voltijdse equivalent tellen. Over het algemeen liggen de voltijdse equivalenten lager dan het aantal werknemers en doet het corrigeren van de loonkloof voor arbeidsduur de loonkloof effectief dalen.

In de vroegere loonkloofrapporten werden reeds twee cijfers gepresenteerd: een loonkloof in brutojaarlonen, waarin het effect van deeltijds werk volledig zichtbaar was, en een loonkloof in bruto-

uurlonen, waaruit de verschillen in arbeidsduur weg gefilterd waren. De nieuwe cijfers laten toe om de logica van het presenteren van twee cijfers bij alle indicatoren toe te passen. Op die manier kan het effect van deeltijds werk ook per sector worden weergegeven.

4. Van goede loonkloofcijfers naar nog betere loonkloofcijfers

In de loop van het voorbije decennium heeft het Instituut in samenwerking met de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO), Statbel (AD Statistiek - Statistics Belgium) en het Federaal Planbureau officiële loonkloofcijfers uitgebracht die gebaseerd waren op officiële cijferbronnen en indicatoren. Die traditie wordt verdergezet. Met de huidige aanpassingen in de methodologie wordt een hoge betrouwbaarheid van de gegevens vooropgesteld.

5. Bijlage: Cijfers 2017

1. Algemene indicatoren

Tabel 1: De loonkloof in brutojaarlonen (2017)

	Ongecorrigeerd voor arbeidsduur	Gecorrigeerd voor arbeidsduur
Alle sectoren	23,7%	9,6%
Privésector	28,2%	12,9%
Publieke sector	17,5%	6,0%

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 2: De gemiddelde brutojaarlonen, ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

	Vrouwen	Mannen
Alle sectoren	27 142,61	35 550,44
Privésector	24 844,15	34 600,82
Publieke sector	31 941,73	38 727,75

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 3: De gemiddelde brutojaarlonen, gecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

	Vrouwen	Mannen
Alle sectoren	36 521,39	40 385,73
Privésector	34 439,69	39 557,60
Publieke sector	40 496,66	43 081,82

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 4: Aantal arbeidsplaatsen (2017)

	Vrouwen	Mannen
Alle sectoren	1 942 407	1 984 768
Privésector	1 313 383	1 528 066
Publieke sector	629 024	456 703

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 5: Aantal voltijdse equivalenten (VTE) (2017)

	Vrouwen	Mannen
Alle sectoren	1 443 593	1 747 137
Privésector	947 450	1 336 591
Publieke sector	496 142	410 546

Bron: RSZ (berekening IGVM)

2. De loonkloof naar statuut

Tabel 6: De loonkloof in brutojaarlonen naar statuut (2017)

	Ongecorrigeerd voor arbeidsduur	Gecorrigeerd voor arbeidsduur
Arbeiders	42,0%	18,9%
Bedienden	32,1%	20,0%
Statutaire ambtenaren	11,6%	3,8%

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 7: De gemiddelde brutojaarlonen naar statuut, ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

	Vrouwen	Mannen
Arbeiders	15 305,78	26 398,38
Bedienden	28 930,97	42 585,07
Statutaire ambtenaren	39 265,90	44 411,19

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 8: De gemiddelde brutojaarlonen naar statuut, gecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

	Vrouwen	Mannen
Arbeiders	25 664,51	31 633,08
Bedienden	37 699,22	47 115,64
Statutaire ambtenaren	44 986,75	46 603,39

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 9: Aantal arbeidsplaatsen naar statuut (2017)

	Vrouwen	Mannen
Arbeiders	468 525	890 325
Bedienden	1 168 444	836 580
Statutaire ambtenaren	296 152	257 098

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 10: Aantal voltijdse equivalenten naar statuut (VTE) (2017)

	Vrouwen	Mannen
Arbeiders	279 831	743 930
Bedienden	898 847	758 188
Statutaire ambtenaren	258 491	245 004

Bron: RSZ (berekening IGVM)

3. Deeltijdse en voltijdse werknemers

Tabel 11: De loonkloof in brutojaarlonen naar arbeidsregime (2017)

	Ongecorrigeerd voor arbeidsduur	Gecorrigeerd voor arbeidsduur
Deeltijdse werknemers	10,9%	9,1%
Voltijdse werknemers	7,7%	6,6%

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 11bis: De loonkloof in brutojaarlonen naar arbeidsregime – uitgebreide vergelijking (2017)

	Ongecorrigeerd voor arbeidsduur	Gecorrigeerd voor arbeidsduur
Deeltijds werkende vrouwen tov deeltijds werkende mannen	10,9%	9,1%
Voltijdse werkende vrouwen tov voltijds werkende mannen	7,7%	6,7%
Deeltijds werkende vrouwen tov voltijds werkende vrouwen	41,5%	10,0%
Deeltijds werkende mannen tov voltijds werkende mannen	39,4%	7,6%
Deeltijds werkende vrouwen tov voltijds werkende mannen	46,0%	16,0%
Deeltijds werkende mannen tov deeltijds werkende vrouwen	34,3%	1,0%

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 12: De gemiddelde brutojaarlonen naar arbeidsregime, ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

	Vrouwen	Mannen
Deeltijdse werknemers	20 922,12	23 474,75
Voltijdse werknemers	35 742,11	38 713,91

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 13: De gemiddelde brutojaarlonen naar arbeidsregime, gecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

	Vrouwen	Mannen
Deeltijdse werknemers	34 713,60	38 202,15
Voltijdse werknemers	38 630,78	41 346,32

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 14: Aantal arbeidsplaatsen naar arbeidsregime (2017)

	Vrouwen	Mannen
Deeltijdse werknemers	1 059 804	321 361
Voltijdse werknemers	829 200	1 573 667

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 15: Aantal voltijdse equivalenten naar arbeidsregime (VTE) (2017)

	Vrouwen	Mannen
Deeltijdse werknemers	638 751	197 472
Voltijdse werknemers	767 195	1 473 476

Bron: RSZ (berekening IGVM)

4. De loonkloof naar ondernemingsgrootte

Tabel 16: De loonkloof in brutojaarlonen naar ondernemingsgrootte (2017)

	Ongecorrigeerd voor arbeidsduur	Gecorrigeerd voor arbeidsduur
0-4 werknemers	23,8%	8,0%
5-9 werknemers	19,9%	6,3%
10-19 werknemers	19,8%	6,7%
20-49 werknemers	23,0%	8,8%
50-99 werknemers	29,5%	13,5%
100-199 werknemers	28,8%	13,3%
200-499 werknemers	30,6%	15,5%
500-999 werknemers	31,9%	17,0%
1000 en meer werknemers	22,2%	9,2%

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 17: De gemiddelde brutojaarlonen naar ondernemingsgrootte, ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

	Vrouwen	Mannen
0-4 werknemers	19 679,27	25 813,54
5-9 werknemers	22 250,71	27 782,85
10-19 werknemers	24 074,58	30 012,61
20-49 werknemers	25 050,88	32 517,65
50-99 werknemers	25 292,48	35 877,69
100-199 werknemers	26 255,22	36 873,37
200-499 werknemers	26 545,77	38 233,31
500-999 werknemers	27 011,71	39 688,50
1000 en meer werknemers	30 275,64	38 903,93

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 18: De gemiddelde brutojaarlonen naar ondernemingsgrootte, gecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)

	Vrouwen	Mannen
0-4 werknemers	29 325,46	31 891,62
5-9 werknemers	31 311,43	33 431,51
10-19 werknemers	32 580,35	34 934,63
20-49 werknemers	33 741,31	37 003,50
50-99 werknemers	34 944,77	40 415,20
100-199 werknemers	35 970,90	41 483,93
200-499 werknemers	36 368,53	43 030,86
500-999 werknemers	36 693,88	44 234,82
1000 en meer werknemers	39 526,23	43 509,00

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 19: Aantal arbeidsplaatsen naar ondernemingsgrootte (2017)

	Vrouwen	Mannen
0-4 werknemers	128 858	130 919
5-9 werknemers	89 723	119 294
10-19 werknemers	98 116	148 572
20-49 werknemers	152 730	226 872
50-99 werknemers	135 517	152 889
100-199 werknemers	150 677	173 691
200-499 werknemers	210 981	224 766
500-999 werknemers	161 078	153 637
1000 en meer werknemers	814 728	654 127

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 20: Aantal voltijdse equivalenten naar ondernemingsgrootte (VTE) (2017)

	Vrouwen	Mannen
0-4 werknemers	86 601	106 082
5-9 werknemers	63 792	99 140
10-19 werknemers	72 724	127 747
20-49 werknemers	113 305	199 466
50-99 werknemers	98 041	136 130
100-199 werknemers	110 193	154 296
200-499 werknemers	154 514	200 734

500-999 werknemers	117 656	137 327
1000 en meer werknemers	626 765	586 215

Bron: RSZ (berekening IGVM)

5. De loonkloof naar sector

Tabel 21: De loonkloof in brutojaarlonen naar NACE-sectie 1-digit (2017)

	Ongecorrigeerd voor arbeidsduur	Gecorrigeerd voor arbeidsduur
Landbouw, bosbouw en visserij	18,7%	4,9%
Industrie	19,3%	9,0%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	25,5%	17,8%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	1,0%	-6,2%
Bouwnijverheid	3,8%	-2,9%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	30,1%	17,7%
Vervoer en opslag	6,2%	-0,6%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	22,7%	5,2%
Informatie et communicatie	19,2%	10,9%
Financiële activiteiten en verzekeringen	31,3%	21,8%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	22,5%	10,5%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	26,3%	17,6%
Administratieve en ondersteunende diensten	36,8%	16,3%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	24,2%	9,4%
Onderwijs	10,3%	8,0%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	21,3%	4,6%
Kunst, amusement en recreatie	12,7%	3,3%
Overige diensten	27,7%	19,3%
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	16,3%	4,6%

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Tabel 22: De loonkloof in brutojaarlonen naar NACE-sectie 2-digits (2017)

	Ongecorrigeerd voor arbeidsduur	Gecorrigeerd voor arbeidsduur
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten	17,1%	5,0%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	27,0%	12,5%
Vervaardiging van dranken	-2,2%	-5,3%
Vervaardiging van tabaksproducten	40,5%	23,1%
Vervaardiging van textiel	23,1%	13,1%

Vervaardiging van kleding	28,4%	20,5%
Vervaardiging van leer en van producten van leer	23,9%	12,9%
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk	7,2%	-1,0%
Vervaardiging van papier en papierwaren	16,6%	9,7%
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	21,1%	13,4%
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten	20,0%	14,9%
Vervaardiging van chemische producten	24,2%	17,3%
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	19,4%	10,6%
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	16,6%	7,2%
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten	8,6%	2,3%
Vervaardiging van metalen in primaire vorm	-0,7%	-5,7%
Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	12,7%	3,3%
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	35,1%	24,6%
Vervaardiging van elektrische apparatuur	23,3%	12,2%
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	12,1%	4,1%
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	17,4%	6,3%
Vervaardiging van andere transportmiddelen	11,7%	5,0%
Vervaardiging van meubelen	12,8%	1,3%
Overige industrie	20,5%	11,2%
Reparatie en installatie van machines en apparaten	10,2%	2,3%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	25,5%	17,8%
Winning, behandeling en distributie van water	8,1%	0,5%
Afvalwaterafvoer	5,5%	-5,6%
Inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning	1,6%	-5,7%
Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	-7,1%	-5,8%
Weg- en waterbouw	-8,4%	-7,1%
Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	10,9%	-0,1%
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	11,4%	0,9%
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen	17,2%	9,1%
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	24,1%	10,1%
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen	-0,4%	-7,1%
Vervoer over water	11,0%	4,8%
Luchtvaart	52,8%	45,5%
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten	10,8%	4,4%

Posterijen en koeriers	3,5%	-7,1%
Verschaffen van accommodatie	26,7%	9,4%
Eet- en drinkgelegenheden	23,2%	4,7%
Uitgeverijen	22,0%	14,4%
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen	12,3%	4,5%
Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	14,7%	8,5%
Telecommunicatie	20,9%	11,9%
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	17,3%	9,7%
Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	27,6%	18,2%
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen	28,7%	19,9%
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen	28,1%	18,9%
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen	36,2%	24,4%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	22,5%	10,5%
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening	19,1%	6,7%
Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer	27,6%	21,3%
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	20,6%	11,3%
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	18,4%	13,0%
Reclamewezen en marktonderzoek	14,1%	6,9%
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	19,1%	9,9%
Veterinaire diensten	38,0%	26,3%
Verhuur en lease	8,1%	1,7%
Terbeschikkingstelling van personeel	24,7%	8,4%
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten	15,7%	12,4%
Beveiligings- en opsporingsdiensten	11,9%	3,2%
Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging	43,1%	21,6%
Administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten	20,7%	12,5%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	24,2%	9,4%
Onderwijs	10,3%	8,0%
Menselijke gezondheidszorg	28,2%	11,7%
Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	22,2%	6,1%
Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	13,1%	-5,9%
Creatieve activiteiten, kunst en amusement	13,2%	2,5%
Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten	10,0%	-1,8%
Loterijen en kansspelen	13,2%	2,9%
Sport, ontspanning en recreatie	19,1%	9,4%
Verenigingen	22,3%	13,8%

Reparatie van computers en consumentenartikelen	12,8%	-0,6%
Overige persoonlijke diensten	18,5%	16,8%
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	16,3%	4,6%

Bron: RSZ (berekening IGVM)

Lijst tabellen

Tabel 1: De loonkloof in brutojaarlonen (2017).....	8
Tabel 2: De gemiddelde brutojaarlonen, ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017).....	8
Tabel 3: De gemiddelde brutojaarlonen, gecorrigeerd voor arbeidsduur (2017).....	8
Tabel 4: Aantal arbeidsplaatsen (2017)	9
Tabel 5: Aantal voltijdse equivalenten (VTE) (2017)	9
Tabel 6: De loonkloof in brutojaarlonen naar statuut (2017)	9
Tabel 7: De gemiddelde brutojaarlonen naar statuut, ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)	9
Tabel 8: De gemiddelde brutojaarlonen naar statuut, gecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)	10
Tabel 9: Aantal arbeidsplaatsen naar statuut (2017)	10
Tabel 10: Aantal voltijdse equivalenten naar statuut (VTE) (2017)	10
Tabel 11: De loonkloof in brutojaarlonen naar arbeidsregime (2017).....	10
Tabel 12: De gemiddelde brutojaarlonen naar arbeidsregime, ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)	11
Tabel 13: De gemiddelde brutojaarlonen naar arbeidsregime, gecorrigeerd voor arbeidsduur (2017).....	11
Tabel 14: Aantal arbeidsplaatsen naar arbeidsregime (2017)	11
Tabel 15: Aantal voltijdse equivalenten naar arbeidsregime (VTE) (2017).....	12
Tabel 16: De loonkloof in brutojaarlonen naar ondernemingsgrootte (2017)	12
Tabel 17: De gemiddelde brutojaarlonen naar ondernemingsgrootte, ongecorrigeerd voor arbeidsduur (2017)	12
Tabel 18: De gemiddelde brutojaarlonen naar ondernemingsgrootte, gecorrigeerd voor arbeidsduur (2017) ..	13
Tabel 19: Aantal arbeidsplaatsen naar ondernemingsgrootte (2017)	13
Tabel 20: Aantal voltijdse equivalenten naar ondernemingsgrootte (VTE) (2017).....	13
Tabel 21: De loonkloof in brutojaarlonen naar NACE-sectie (1-digit) (2017)	14
Tabel 22: De loonkloof in brutojaarlonen naar NACE-sector (2-digits) (2017)	14

2019

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen werkt voor de voorbereiding en de samenstelling van de loonkloofrapportages samen met de Rijksdienst Sociale Zekerheid (RSZ), de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO), Statbel (AD Statistiek - Statistics Belgium) en het Federaal Planbureau (FPB).

Uitgever: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel

T 02 233 41 75 – F 02 233 40 32
gelijkheid.manvrouw@igvm.belgie.be
www.igvm.belgium.be

Auteur: Hildegard Van Hove

Deze publicatie verschijnt enkel als webdocument.
Cette publication est également disponible en français.